

informativni bilten

NOVOSTI

KAKO I ZAŠTO SMO PRIZEMLJILI

Svaki je početak težak. Tako bijaše i s nama. Sretali smo se i vidali po različitim mjestima; razmjenjivali mišljenja i knjige; razgovarali smo i čitavo vrijeme maštali da se sakupimo zajedno, na jednom mjestu, kako bi se upoznali s novim ljudima s kojima dijelimo ljubav prema SF-u, a i da pokušamo učiniti nešto konkretno, na širem planu, organizirano. I tako, neumitnim tokom vremena i našom vlastitom voljom, došlo je do osnivanja prve službene, organizirane grupe u Jugoslaviji koja se bavi naučnom fantastikom. Nismo zasebni klub, već djelujemo u sklopu sekcije ARKZ-a, koji pak djeluje u sklopu Narodne tehnike.

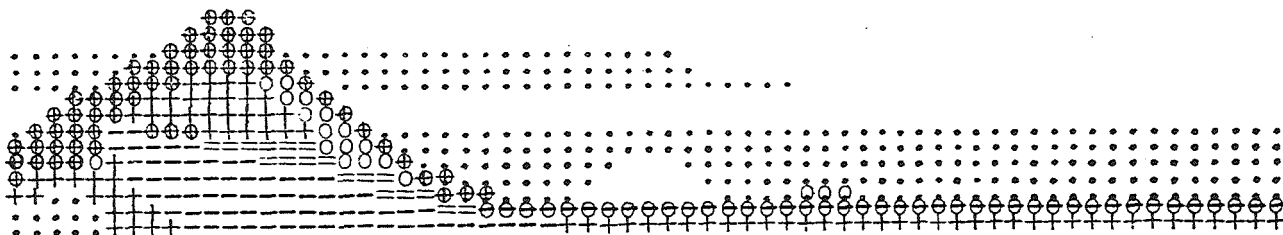
Prvi službeni sastanak smo održali 4. 2. 1976. u prostorijama ARKZ-a. Našlo nas se tamo desetak: neki smo se poznavali od ranije, a neki tek tu upoznali. Cijeli je sastanak protekao u euforičnom raspoloženju, a kako i ne bi kad je to za nas bio povijesni trenutak. O čemu se radi najbolje će ilustrirati slijedeće riječi koje su ušle u zapisnik kao zadatak sekcije: "Naš je zadatak širenje i populariziranje SF-a kao specifičnog kritičko-dijalektičkog načina mišljenja kako na području tehničkih tako i na području društvenih znanosti." Eto, to je to. Nije potrebno detaljnije objašnjavati prirodu SF-a, tim više što se čitaoci, pisci i kritičari, koji i sami osjećaju što je to SF, često razilaze u definiciji. Možda je zbog toga najzgodnija ona definicija koja kaže: "Naučna fantastika je ono u što ja uperim prst kad kažem: 'Ovo je naučna fantastika.'" Naravno, uz pretpostavku da ja ne lažem.

U svakom slučaju: čitate li naučnu fantastiku i volite li je, a osjećate potrebu da s nekim popričate i da učinite nešto za populariziranje i širenje SF-a, posjetite nas četvrtkom u šest. Mi smo na Zemlji, iako smo ljubitelji SF-a.

Sekcija sada okuplja nas šesnaesticu. Sastanke održavamo četvrtkom popodne; vodimo zapisnik, kako bi znali tko od nas ima koje dužnosti, i da možemo pratiti akcije koje provodimo. Do sada je održano devet sastanaka; na jednom od njih smo prikazali članovima kluba francuski dječji crtić "Pluk", koji nam je priskrbio Institute Français. Još smo stupili u kontakt s Filmotekom 16, koja će nam jednom mjesečno ustupiti svoju dvoranu za naše projekcije, predavanja itd. "Mladost" će nas obavještavati koje se SF knjige stranih izdavača naručuju, tako da ćemo moći objavljivati prispjele novitete. Vjesnik, koji priprema seriju SF izdanja (ne tako skoro!) prihvatio je naše savjete (da se priče i romani ne skraćuju, da se ne objavljuje "Space Opera"); sastavili smo spisak naslova pogodnih za "prvi kontakt" sa čitaocima, a ako tako nešto krene, naša sekcija može biti recenzent.

Naši slijedeći planovi su, među ostalim, stupanje u prvi kontakt sa sličnim klubovima i organizacijama širom zemlje i Zemlje. Kontaktiramo već sa organizacionim komitetom EUROCON-a (Evropska SF konvencija) koji će se ove godine održati u Poznanju, u Poljskoj. Postoji mogućnost da tamo ovog ljeta pođe i naša službena delegacija.

Osim našeg jednomjesečnog termina u Filmoteci, gdje ćemo članovima kluba prikazivati Filmotekine i Kinotekine filmove, pripremamo još i seriju predavanja sadržajno povezanih uz SF, koje će održati članovi kluba, kao npr. "Ekonomija u SF," "Asimovljevi zakoni robotike," "Nakon atomskog rata," "Futurologija i SF". Prvo predavanje će 15. travnja održati Ivana Marinković ("Fizikalni zakoni u SF") u prostorijama kluba, tamo u dvorištu desno.

RAZNE VIJESTI

ISPRAVKA

U vijesti koju je objavio VIKEND o osnivanju naše sekcije, spominje se, uz par drugih neistinitih podataka, DANIKEN. Mi se njega međutim odričemo, draži nam je MUNCHAUSEN.

ENVIRONMENT

Ispred kluba je park. U parku možete sa klincima španati nogač. U našem dvorištu je raketa. Avion je u susjednom dvorištu.

ADVANCED ENVIRONMENT

U blizini kluba je MEDULIĆ, PLITVICE, KALNIK i GAVELLA. OFFOG ILITI CUNCULATOR

Sl. Zl. riba. se zove GOLDIE

MAČKE

Jedina djevojka u sekciji je gorespomenuta IVANA. Mačke, šansa!

TURIZAM

Smještaj malim zelenim gostima iz drugih svjetova će organizirati BRUNO OGORELEC za Viator, Ljubljana.

TELEPATIJA I

Glas razuma u klubu je ŽELIMIR KOŠČEVIĆ.

TELEPATIJA II

LJUDEVIT GAJ nema dara ze međija.

.....
: Želite li se učlaniti u sekciju za SF? Ništa lakše, :
: Naši se sastanci održavaju svakog četvrtka u 18 sati, :
: u prostorijama ARKZ-a, Astronautičko-raketnog kluba :
: Zagreb, Ilica 53, dvorište desno. Možete se učlaniti :
: i drugim danom (ne nedjeljom, naravno) prije podne. :
: Članarina je za đake i studente 60 dinara, a za :
: zaposlene 120 dinara. Nažalost, trenutno nema članskih :
: kartica, ali stići će, uskoro. :
:.....

NOVA IZDANJA NA HRVATSKOM JEZIKU

DŽ. R. R. Tolkin: Hobit, Nolit, Beograd 1975
(J. R. R. Tolkien: Hobbit)

Nije baš NAUČNA fantastika, ali je zgodna FANTASTIKA
Naučna fantastika, BIGZ, Beograd 1976

Zbirka eseja

Andromeda, BIGZ, Beograd 1976

Sve najbolje

NA ENGLESKOM JEZIKU (GUNDULIĆEVA 12, 5. 4. 1976.)

The Best Of Arthur C. Clarke 1937-55

The Best Of Robert Heinlein 1939-42

The Best Of Frank Herbert 1965-70

The Best Of John Wyndham 1932-49

The Year's Best SF No 7 - No 8

The Astounding - Analog Reader (Book One)

Before The Golden Age 1, 2, 3

Nova 2 / Nova 3

Where Do We Go From Here (Book One)

-I još šetak romana raznih autura, kao i nekoliko njemačkih prijevoda.

SUMMARY

We inform that the section for SF at the ARKZ (Astronautical and Rocketry Club Zagreb) has been set on foot. At the moment there are 16 members in the section.

We give lectures on SF, we show SF movies and we work on popularizing SF. We also came in contact with the Organization Committee of Eurocon.

We would like to keep in touch with other SF clubs, and we kindly request all the clubs to send us their bulletins and other printed matters. We also ask everybody interested to write us. Our address is: ARKZ (SF), 41000 Zagreb, Ilica 53, Yugoslavia.

Ovaj broj sastavili i uredili: Ivana Marinković i Goran Pavelić
Zagreb, 7. 4. 1976.

informativni bilten

NOVOSTI

preštampanje
dozvoljeno uz
odobrenje
ARKZ KAKO I ZAŠTO SMO PRIZEMLJILI

Svaki je početak težak. Tako je bilo i s nama. Sastajali smo se i vidjeli po različitim mjestima; razmjenjivali mišljenja i knjige; razgovarali smo i čitavo vrijeme nastali da se okupimo zajedno, na jednom mjestu, kako bi se upoznali s novim ljudima s kojima dijelimo ljubav prema SF-u, a i da pokušamo učiniti nešto konkretno, na širem planu, organizirano. I tako, neumitnim tokom vremena i našom vlastitom voljom, došlo je do osnivanja prve službene, organizirane grupe u Jugoslaviji koja se bavi naučnom fantastikom. Nismo zasebni klub, već djelujemo u sklopu sekcije ARKZ-a, koji pak djeluje u sklopu Narodne tehnike.

Prvi službeni sastanak smo održali 4. 2. 1976. u prostorijama ARKZ-a. Našlo nas se tamo desetak: neki smo se poznavali od ranije, a neki tek tu upoznali. Cijeli je sastanak protekao u euforičnom raspoloženju, a kako i ne bi kad je to za nas bio povijesni trenutak. O čemu se radi najbolje će ilustrirati sljedeće riječi koje su ušle u zapisnik kao zadatak sekcije: "Naš je zadatak širenje i populariziranje SF-a, kao specifičnog kritičko-dijalektičkog načina mišljenja kako na području tehničkih tako i na području društvenih znanosti." Eto, to je to. Ni je potrebno detaljnije objašnjavati SF, tim više što se pisci, čitaoci i kritičari često razilaze u definicijama. Možda je zbog toga najzgodnija ona definicija koja kaže da je SF ono u što ja pokážem prstom i kažem: "To je SF." (Naravno, pod pretpostavkom da ja ne lažem.)

Aktivnosti sekcije su raznovrsne. Osim internih predavanja koja drže sami članovi sekcije, imamo i jednomjesečni termin u "Filmoteci 16" gdje prikazujemo odabrane filmove naučno-fantastičnog žanra.

Članovi naše sekcije takodjer sudjeluju i u uređivanju časopisa

"Sirius" što ga izdaje "Vjesnik". A tu je i naš bilten "Flip-flop" koji izlazi jednom mjesečno i u kojem objavljujemo eseje, osvrte, kritike, priče i ostale priloge članova naše redakcije.

Nadamo se da je ovaj kratki prikaz o osnivanju i djelovanju sekcije za SF pobudio u vama želju da nam se obratite, da nam pišete. U svakom slučaju: čitate li naučnu fantastiku i volite li je, a osjećate potrebu da s nekim popričate i razmjenite mišljenje (i knjige možda), posjetite nas. Mi smo na Zemlji, iako smo ljubitelji SF-a.

.....

Želite li se učlaniti u sekciju za SF? Ništa lakše. Naši se sastanci održavaju svakog četvrtka u 18 sati, u prostorijama ARKZ-a. Adresa je: ARKZ (SF), 41 000 Zagreb, Ilica 53, dvorište desno. Članarina za djake, studente i vojnike iznosi 60 dinara, a za zaposlene osobe 120 dinara za godinu dana. Na žalost, članovima koji su izvan Zagreba zasad možemo slati jedino naš bilten. Broj žiro-računa jest 30102-678-3684, a naziv računa je Astronautički i raketni klub Zagreb.

.....

Predavanja u Gradskoj knjižnici

U povodu izlaska "andromede" i zbornika teorijskih radova "Naučna fantastika", 23. IV u Gradskoj knjižnici je održano predavanje pod naslovom "Priče s Treće planete" na kojem su sudjelovali Zoran Živković, urednik "Andromede" i teoretičar književnosti iz Beograda i Želimir Koščević-Nipper, ljubitelj SF-a i povjesničar umjetnosti i član naše sekcije. Predavanje nije naročito uspjelo s obzirom na publiku: broj posjetilaca bio je manji nego što se očekivalo, a većina je pitanja postavljenih predavačima glasila otprilike: "A što mislite o onoj knjizi?" ili "Zašto je njih taj oblak ubio?" Puno je zanimljivije bilo u neslužbenom dijelu, u maloj prostoriji - razgovor uz kavu, vinjak i Deit.

"+"!!!!()()()()()()()()+"+!!!!()()()()::~::~(((())))::://_((&&&&

&

!!!JOŠ MALO PA SIRIUS!!!!

Javlja ju iz "Vjesnika" (Lujc press) da će novopokrenuta SF biblioteka roto-romana "Sirius" izletiti na kioske oko 10. VII, znači uskoro i to sa cijenom od otprilike 10 dinara. Od pisaca koji su zastupljeni u prvom broju, naći ćete Andersona, Van Vogta, Lema, Asimova i još neke. Drugovi iz redakcije pozvali su nas na suradnju, tako da je naša SF sekcija recenzent materijala koji će biti objavljeni, a istovremeno nam je ustupljeno 8 stranica na kojima ćemo obavještavati o radu naše sekcije i drugim zanimljivim stvarima. Hvala drugovima iz "Vjesnika" i želimo im puno brojeva!

(gp)

UZ CRIKVENIČKI SKUP

Ovaj napis nije ni informacija ni iz prve ruke i samo povod mu je skup održan nedavno u Crikvenici; prije je refleksija - gledanje na jedan stav o evoluciji civilizacije kojem je švicarac Däniken zaštitnim znakom. Naime, pitanje je, kako se postaviti prema takvim skupovima i problematici koju pretresaju, uvažavati ih kao radikalni, nedogmatski i neoficijelan pristup različitim otvorenim ili nedovoljno objašnjenim pitanjima ljudske povijesti, ili ih ignorirati kao manifestacije mistificiranih pseudonaučnih nazora u opozicij prema tzv. "službenoj znanosti"?

Činjenica je da se danas pristalice takvih stavova ne iscrpljuju na nekolicini Dänikenovih pobornika, okupljenih oko svog idejnog vođe. Istina je da prste eksraterestičkih bića (ili bar prisustvo tehnološke civilizacije, superiorne ovoj našoj, a koja može ipak biti zamaljskog porijekla), kroz povijest čovječanstva vide mnogi, često priznati stručnjaci na svojim područjima, ali i oni drugi, ponekad laici, najmarkantniji od kojih je famozni švicarac, hotelijer, naš znanac Erich. Radi se o fenomenu koji je po ekstenzitetu planetaran pa pristalice nalazi sve više i u našoj zemlji, obuhvata već ogroman kvantitet objavljenog materijala, ukoričenog ili infiltriranog u brojnim listovima, časopisima... Evolucijom stvari, razvija se postepeno vlastita terminologija, barata se pojmovima i prihvaćenim izvedenicama (koje se dalje ne tumače) pa neupućenom promatraču ponešto ostaje i nejasno, ali ne podsjeća li to, na primjer, na skup eminentnih fizičara, gdje nitko pri spomenu Newtonovih aksioma ne očekuje potanko objašnjenje budući da su tu nižu stepenicu već svi apsolvirali.

Ipak, teško je ne vidjeti često ogromne nedostatke i logičke nedostatke koje čine u zastupanju svojih teza pristalice hipoteze o drevnim astronautima. Ne treba diskutirati pojedinačne primjere i "dokaze"; dovoljno je ostati na jednom visokom nivou općenitosti i ukazati na slabost hipoteze kao takve.

Većina glavnih pobornika te postavke su nestručnjaci, bar relativno, jer je za ozbiljan prilaz ovako širokoj oblasti nužno korjenito poznavanje velikog broja različitih znanosti (astronomija, biologija, kibernetika, arheologija - to su samo neke), a potrebe današnjice generiraju uskospecijalizirane stručne kadrove. Zato ni vrhunski eksperti u domeni vlastite struke ne moraju biti autoriteti u ovako multidisciplinarnom području. Izgleda da su njihovi radovi i stavovi više plod oduševljenja, opčinjenosti mogućnošću (kada nemaju komercijalne korjene) nego rezultat na koji stvarnookazuju već brojni "dokazi", više plod iracionalnog nego kritičkog.

Sa skupa u Crikvenici stižu vijesti o novim istraživanjima i idejama u vezi s tzv. "meridijanima energije", o kojima se do sad u znanstvenoj javnosti nije ništa čulo, bar koliko je autoru ovih redaka poznato, i nije jasno što pod tim treba podrazumijevati. O prirodi te energije se ništa i ne govori, jer je izgleda važnija njena mistična distribucija, koja se vjerovatno "znanošću ne da objasniti", pa sve skupa polako tone kroz rastresito sito fizike (na kojem se opipljive i saznatljive stvari ipak lako zadržavaju) i propada u ambis metafizike.

.....

U znanosti je uz vjerojatnost da odnosna hipoteza bude istinita prvenstveno povezana njena jednostavnost. Smrvljeni kamenčić na stjenovitom seoskom putu može biti posljedica različitih djelovanja, ali je bliže razumu pomisliti da su tuda prošla kakva seoska kola ili potkovani konj nego se uplašiti kalimantanskog ljudoždera koji je mogao taj kamenčić smrviti zubima. Međutim, vatreni pristalica prisustva kanibala ne mirnom seoskom putu neće se lako dati uvjeriti i za prvu nađenu kost odmah će utvrditi da je ljudska, ne inzistirajući previše na provjeri. Jednako, pristalice hipoteze o svemircima će lako u ribi zamijetiti oblik aerodinamičkog letala i novu opeku u zgradi svoje uvjerenosti, zanemarujući nužnost da riba ima takovu formu. A u vezi piramida ističu se brojne koincidenције, koje prema prosvemircima ne mogu biti slučajne. Piramide se nalaze u težištu kopnene mase, meridijan na kome se nalaze siječe više kopna od svih ostalih, njihove dimenzije su proporcionalne fizičkim i matematičkim konstantama, itd, itd. Činjenica je da su se drevne kulture razvijale u nizinama velikih rijeka, kao što je dolina Nila, pa stvarno treba biti pobornik aksiomatizacije čuda pa čuditi se zašto je Keopsova piramida podignuta na mjestu procvata egipatske kulture a ne u Libijskoj pustinji. Da se ne govori o prisustvu ogromnog broja glomaznih kondenzatora u drevnoj prošlosti čovječanstva, funkciju kojih je zaista teško pogoditi, a koje prosvemirci uporno i dalje nalaze. Čemu bi služila takva primitivna naprava koja je, tobože, dokaz prisustva visoke tehničke civilizacije, pa prema tome nezemaljskog porijekla? Održavanju, vizualnim efektima, strakopoštovanja starosjedilaca pred svemircima? Bacač plamena, ili obična kutija šibica, bili bi nesumnjivo djelotvornije sredstvo.

.....

Izgleda da se korijeni svega mogu sagledati u metafizici, misticizmu koji hvata uporišta na svim područjima ljudske djelatnosti i tu, u svakoj posebno, poput g. Dühringa čeka svoga Engel-

sa. Razloge tome vjerojatno treba tražiti u otuđenosti suvremenog čovjeka, njegovoj neprimjerenosti svijetu prirode, posebno u izgubljenom povjerenju u znanost koja je jednim svojim dijelom stvarno u krizi, trenutnoj nemogućnosti da dalje pokrene lanac spoznaje, a koja nije s druge strane pružila čovjekovoj egzistenciji stvarno ljudske, humane okvire. Tragovi ovakvih stavova mogu se naći u znanstvenoj fantastici čak i kod autora poput Clarkea, koji je začudo i vrhunski empirist, ali i u kozmogoniji, dakle pravoj znanosti, jer što je drugo teorija velikog praska i širenja svemira, koja potječe, da se podsjetimo, od Belgijanca Lemaitre-a koji je, prema jednom izvoru, dok se nije bavio astronomijom služio kao kanonik.

Teško se oteti dojmu da je hipoteza o svemircima za ateiste (uvjereni teisti boga ne prostituiraju na ovakav način), one nasljeđem ili po inerciji, samo supstitucija religije, potrebne u Marxovom smislu.

Na kraju, ne treba osporiti ni izvjesne zasluge koje prosvemircima svakako pripadaju. To se u prvom redu odnosi na podsticaj kritičkom gledanju na postignute rezultate i usvojene stavove "službene nauke", a poznato je da je skepticizam i preispitivanje postojećeg osnova napretka. Da li ipak uz sve uvažavanje i ove ograde treba biti najveći skeptik upravo prema u tolikoj mjeri smionim hipotezama kakva je ova - o uplitanju drevnih astronauta u tok uspona čovječanstva?

Oliver Franić

LIFE BEYOND WORDS

THE OTHER DAY WE MET A BUNCH OF VIDEO ADDICTS WHO HAD A SHOW in Zagreb, they're Jack Moore's "Videoheads" group, good guys - showed us fifteen hours of videotapes, mostly pop groups on stage, some abstract animated tapes (which are better than average Zagreb Festival of Animated Film cartoons), and something has to be said about the two movies they presented, Yellow Submarine and Phantom of the Paradise. Both are music stories, of course. (What else?) Both tend to SF. (All the Beatles movies I've seen* tend to SF!) Yellow submarine HAD to be a far-out, all the good cartoons have to. Not so Phantom of the Paradise, which could have been a simple story of music-makers and their problems and quarrels, and yet somehow managed to be much more. The director is unknown, actors are nobody, nobody is anybody, yet the movie is something. They managed to put together great misteries of the last century - Faust, The Picture of Dorian Gray, hints of some others, mix in some comic book heroes, put it in so much technologic environment, together with dope and other nowadays developments, plus music, so it has EVERYTHING in it. "I've seen that movie LITERALLY a hundred times, and I still love it," says Jack, while listening to the music from Phantom of the Paredise.

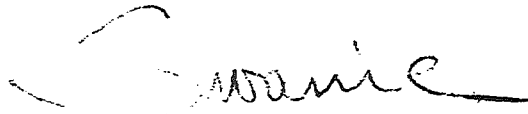
To speak true, after 1968's 2001 all the movies previously labelled as SF seem rather pale in comparison, so everybody longs for more of similar stuff. (There was nevertheless an epidemic of praising "SF" movies among the film critics - in this category, as for a change, there is 98.6% scrap.* *) Maybe it's good, as to request a better quality of effects, but it's wrong to ask a thousand 200ls, for that one 2001 is unique representing a category of it's own. It's foul too to make movies like - recently seen in Zagreb - Soylent Green, which I consider stupid (having read the book) despite the Hugo, but nothing's wrong with Phantom. You don't need to be a SF addict to enjoy it. Reminds me of some other movies that deal with fate, old FritzLang's Mabuse series and modern Richard Lester's Juggernaut - they are just one step outside the SF range: Lang used bits of strangeness in order to provide a puzzle, which when solved proved to be an everydayish situation, and Lester,

*That's not much. that's the Submarine and Lester's Help

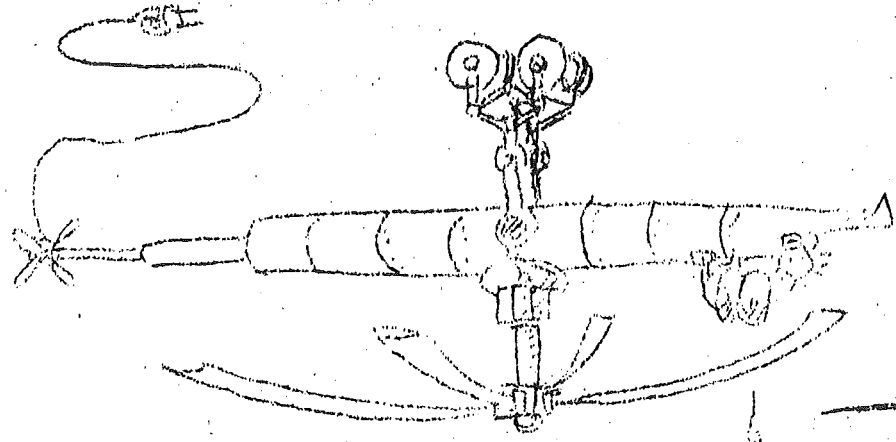
**Don't get me wrong. I mean the SF movies.

having provided for the man - machine conflict, had no need to venture further into fantasy H.M.S.S. Brittanica could have been a spaceship, but that wouldn't give more information. (Interesting, Juggernaut matches many of the SF definitions!)

Contrary to the request that a SF movie be a SF each second of it's screen life, in Phantom of the Paradise, like similary in Majstor i Margarita, there are only two sequences of real SF, but those ten minutes are rather important plot keypoints; one is the studio sequence preceding the Winslow - Swan contract; the other is Winslow rewiewing the Swan videotape, which has the same effect as, say, in Testament der Dr Mabuse, the opening of the door to find that primitive record-player. (Things have prospered meanwhile.) That interesting intrinsic use of the communication technology, record making, sound reco(r)ding, videotapes and TV, it makes Phantom good SF food. Wise thing Jack did to show us that movie, it explained us more about the use and abuse of videotapes and other worlds beyond words better than any grand speech. May they have a good feedback.

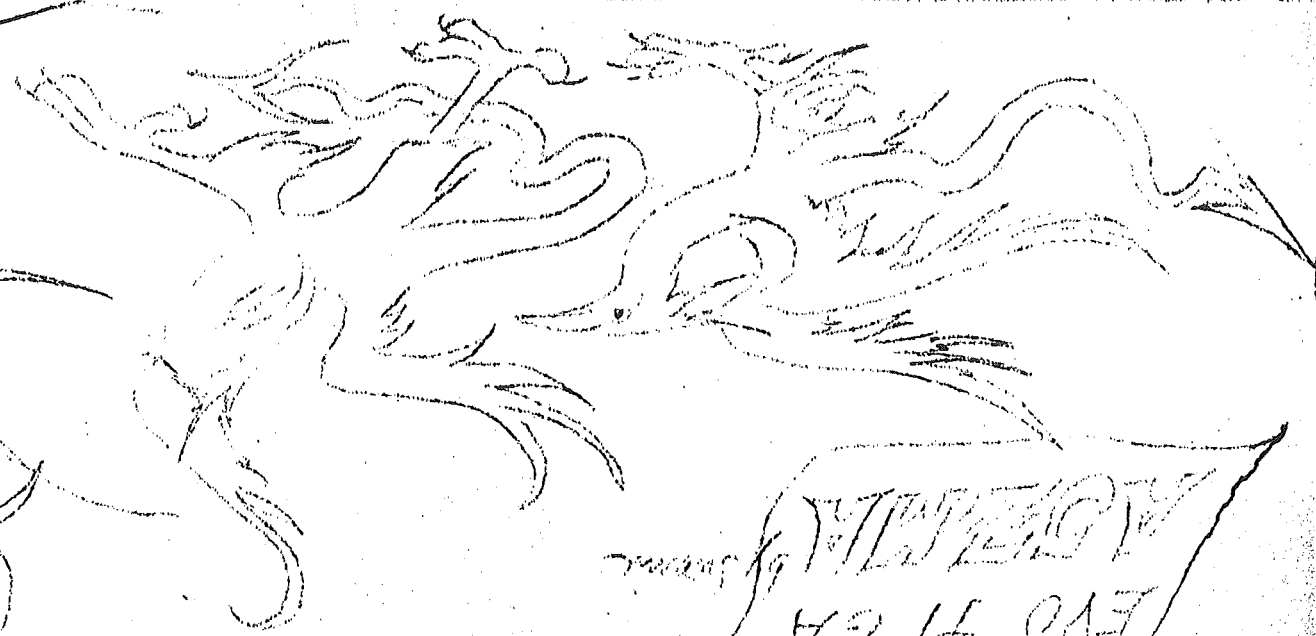
Cvdje je trebalo uslijediti predavanje (tj. koncept za predavanje)
"Tri zakona robotike" Krste Mažuranića, ali smo u međjuvremenu prodali
"Vjesniku" za Sirius. Kupite Sirius.

QUARK!

A ROBOT!

EVO TI GA
A DREAM

WELL, YOU'RE JUST MAD
ABOUT SCIENCE FICTION,
YEAH, YEAH.
YEAH, YEAH.
SO I HAVE SOMETHING
TO SHOW YOU
WHAT, WHAT?